

rilis 1  
gabrától  
ny.  
járásá-  
ségeköl  
lyázatot  
en állást  
t-cikk  
143. §-a  
almazta-  
lyó évi  
k be. A  
fogom  
rozandó  
etkező:  
Tarras  
1700  
éről évi  
mánon  
Tarra-  
mindkét  
tásáért  
jak el-  
szandó  
nyug-  
23.  
gnác,  
Tüztöltő-  
12-én  
yermé-  
zennel  
ég.  
ságától  
y.  
stülete  
t  
asztal-  
mely  
i apr.  
köz-  
is le-  
a hi-  
meg-  
s 26.  
ág.  
dü  
gy  
ek  
st  
en,  
e-  
ás  
6"  
pa  
29

Szerkesztési iroda:  
Nagybecskerek,  
Zápolya-utca 1-ső szám.  
bóvá a lap szellemi részét illető  
minden közlemény intézendő.  
Kiadóhivatal:  
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája  
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.  
bóvá a hirdetések, az előfizeté-  
sek és a lap szétküldésére vo-  
natkozó felszólalások intézendők.  
Telefon 21. szám.

# TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.  
Felölös szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:  
Egész évre ———— 24 kor.  
Félévre ———— 12 .  
Negyedévre ———— 6 .  
Egy hóra ———— 2 .  
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések  
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.  
Azonkívül az összes hirdetési  
irodáknban.

Megjelenik  
vasár- és ünneppnapok kivételével  
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 77. szám.

Csütörtök, április 2.

## Rendkívüli megyei közgyűlés.

Nagybecskerek, április 2.

Torontálmegye törvényhatósága ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésre elég szép számmal gyűltek össze a bizottsági tagok s egyes tárgyak körül élénkebb eszmecsere is folyt.

Igy a mezőgazdaságra nagy fontosságú szeszadó törvényét Hiller László bizottsági tag mondott szakzerű fejtegetéseket, de különösen beható vita folyt a cséplési szabályrendelet módosítása körül s ez a tartalmas vita minden oldalról megvilágította s egyben tisztázta a kérdést, a mely a kiscgazdákra nézve nagy jelentőségű. A szabályrendeletet egyébként a közgyűlés több kisebb módosítással elfogadta.

A közgyűlésről szóló tudósításunk a következő:

A közgyűlésen jelen voltak: Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczehid Ernő főjegyző, Poroszkay Béla főügyész, dr. Annau Ernő, dr. Brájjer Lajos, ifj. Bobor Gyula, Barényi Gyula, Dama János, Eiler Mihály, dr. Farkas Gejza, ifj. Frey Gusztáv, Gligorijevics János, Grósz György, Hiller László, Haidegger Ödön, Hertelendy Ferenc, Hell Károly, Jankó Ágoston, Jankovics Szilárd, Jovanovics Gyula, Köhler Vilmos, Kaufmann István, Kekez Miklós, Kiss Kálmán, dr. Klein Mór, Krämer András, Kvacsák Nándor, dr. Kardos Samu, dr. Löfler Armin, Mayer Rezső, Martin József, Marton Andor, Mencer Lipót, Mihajlovics Dusan, dr. Milios Aurél, Neuzesz Péter, dr. Neumann Gyula, dr. Nagy Dzsóz, dr. Pap Géza, dr. Perisics Zoltán, Perics György, Petrikovics Róbert, Poroszkay Béla, Róth János, ifj. Róth Miklós, Rischár Vilmos, dr. Sal Ferenc, Steinbach Antal, Strubert Miklós, Szent Imre, Tóth István, Weiss Izidor, dr. Várady Imre, dr. Végh Lajos, ifj. Weiszmann József, Wiszkocsil Lajos, Rigó István, Bielek Antal, Filkovich Boldizsár, Szilagy Albert, Balás Iván, Farkas Vince, Demkó István, dr. Mihálovics Ödön, dr. Riesz Jakab, Bánlaky András, Hegedűs Kálmán, Gyertyanffy Jenő, Lowieser Imre, Zsiross Imre és Semsey Gyula.

Botka Béla főispán mint elnök délelőtt 10 órakor megnyitja a közgyűlést, a melyt az

időközben összegyűlt ügyek elintézése tett szükségessé.

Napirend előtt az elnök főispán meleg hangon elparentálja Benkovich Mihály elhunyt megyebizottsági tagot s javaslatára a közgyűlés jegyzőkönyvi részvétét fejezi ki.

Következett ezután a napirend.

### A szeszadó.

Dr. Vinczehid Ernő m. főjegyző előadja, hogy Trencsénvármegye feliratot intézett a pénzügyminiszteriumhoz, melyben a mezőgazdasági szeszgyárak ellenőrzésénél a pénzügyőri közegek által követett kíméletlen s a mai viszonyoknak meg nem felelő vizsgálati eljárás megváltoztatását a meghozandó szeszadó törvényével s ezzel kapcsolatosan a jövedéki büntető eljárásnál bizonyos szempontok figyelembevételét kéri. Egyben megkereste az ország összes törvényhatóságait s így Torontálmegyét is feliratuk pártolása iránt.

Az állandó választmány javaslatára a törvényhatóság kimondja, hogy helyesli Trencsénvármegye feliratában foglalt elveket s elhatározta, hogy azt pártolja s hasonszellemű feliratot intéz a pénzügyminiszterhez.

Hiller László hosszabb tetszéssel fogadott beszédben fejtegeti a mezőgazdasági szeszgyárak fontosságát.

Magyarország mezőgazdasági állam és a szeszgyártás tisztán mezőgazdasági iparág. Ez a tény bár több oldalról meg lett vitatva, de hogy ez mégis így van, ezt mi a magyar szeszgyártó egyesülete által összehívott kongresszusokon konkrét adatokkal, minden kétséget kizáró módon bebizonyítottuk. Most implicite az a kérdés merül fel, hogy miért vannak a kontingenssel ellátott mezőgazdasági szeszgyárak az országban olyan aránytalanul elosztva, úgy hogy azoknak majdnem kétharmada Magyarország felső vidékére, míg a fennmaradó egyharmad az ország többi részére esik. Hogy ezt a szomorú tényről kellőképp megvilágíthassuk, egy visszapillantást kell vetnünk a messze múltba, amidőn a mezőgazdasági szeszgyártás olyan gyenge lábbon állott, hogy a nekik nyújtott kedvezmények és jutalmak dacára nem voltak képesek az 1888. évi 14 ik t.c.-ben részütre biztosított kontingenst még

csak felerészben kitermelni, miért is a mérvadó körök kénytelenek voltak ezen ki nem termelt kontingenst az ipari szeszgyáraknak feldolgozása céljából átengedni. Később azonban a felsőmagyarországi gazdák rájöttek ezen iparág feletti nagy fontosságára és a kedvező alkalmat kihasználva, rengeteg sok ilyen mezőgazdasági szeszgyárat létesítettek, csak Magyarország déli vidéke, beleértve Torontálmegyét is, ezen fontos iparággal szemben valóságos spathiával viseltetett, kontingenst nem kért és természetesen nem is kapott.

Ö kötelességének tartotta mindazt előrebocsájtani, hogy azzal, ezen vármegyénkre felelő fontos kérdés iránt a törvényhatósági bizottság figyelmét felkeltse. Teszi azt pedig abban a biztos reményben, — folytatta — hogy Torontálmegye közönsége most már minden rendelkezésére álló eszközzel oda fog hatni, hogy az ujonnan alkotandó kontingentálási törvényben biztosított kontingensből a megfelelő mennyiségben részesüljön. Áttérve Trencsénvármegye átiratának az apadárra vonatkozó részére, elismerem, hogy 1899-ik évi IX-ik és az 1900 évi XX. t.-c. tényleg hézagos, miután az elszámolás alkalmával mutatkozó többletknél az ezen törvényben biztosított apadási százalékok számításba nem jönnek. Ami pedig a feliratban felsorolt és a pénzügyőrség által elkövetett tulkapásokat és kíméletlen bánásmódot illeti, ilyen esetek nálunk ugyszólván teljesen ki vannak zárva, miután a helybeli pénzügyigazgatóság és pénzügyőri felügyelőség vezetői feladatuk magaslatán állanak. Azért mégis kívánatosnak tartom az állandó választmány véleményének teljes elfogadását, hogy ezen mutatkozó hiányok az ujonnan alkotandó szeszadó törvényben megfelelő módon reparáltassanak.

Midőn tehát az állandó választmány véleményéhez teljes mérvben hozzájárulok, azt a tek. törvényhatósági bizottságnak igen melegen ajánlom. (Élénk helyeslés.)

A közgyűlés az állandó választmány javaslata értelmében határoz.

### Az eleméri tisztújítás.

Roosz Adam és társai németeleméri lakosoknak az ottani községi tisztújítás ellen beadott felebbezése folytán a községi előjáró választására vonatkozó eljárással foglalkozott ma a törvényhatósági bizottság s hosszabb vita után, melyben résztvettek dr. Farkas Gejza, ki újabb vizsgálat elrendelését indítványozta, Poroszkay Béla, ki az

## A „TORONTÁL” tárcája.

### A lép költészete.

Pontoiseban voltam egyszer anélkül, hogy tudnám, miért, hogyan, Pontoiseban, mely Quimperrel, Paimboeuffal és Carpentrasal osztozik abban az érthetetlen kiváltságban, hogy mosolyt csal az utasok ajkára. Ez ez valóban érthetetlen, mert meg kell jegyezni, hogy a közvélemény által kitagadott eme városok a lehető legcsinosabbak és festőiek.

Pontoiseban voltam tehát anélkül, hogy gondoltam volna a közmondásos kellemetlenségek, melyekkel az onnan való visszatérés jár, mikor a templomnál befordulva egyszerre szemtől-szemben láttam magamat egy gazdag iparos barátommal, ki ráadásul még szellemes ember is volt. Az első meglepetés fölkiáltásai és szívélyes kézzorítások után:

— Mit csinálsz te itt? — kérdezte tőlem.  
— Azt, amit mindig: rehabilitálok. Majd valakit, majd valamely várost. E pillanatban Pontoiset akarom rehabilitálni.  
— Ez pompás! És . . . ennyi az egész?  
— Igen.  
— Ugy hát nem veszed rossz néven tőlem, ha elviszlek ebédelni magammal?

— Itt?  
— Nem, három vagy négy kilométerre innen, Arronvillebe.

— Arronvillebe?  
— Igen, Arronville vagy nádváros, úgy hiszem. Te bizonyosan egy kissé etimológus vagy s ki fogsz oktatni e tárgyban . . . Arronville gyönyörű egy falu, melyet lakhelyemül választottam a nőmmel és gyermekeimmel. Jer, nézd meg!

— Hm! dűnyögtem azzal a homályos félelemmel, mely elfog mindig, ha a szabadságomat támadják meg.  
— Miért ez a hazudozás? Mem szereted a meglepetéseket? Még akkor sem, ha egyik barátod alakjában jelentkezik?  
— Ugy van és mégis . . .  
— Már látom, elő kell vennem minden ékeszólásomat; csabításhoz kell folyamodnom. Az imént mondtad, hogy rehabilitáció az elemed.  
— Igen.  
— Nos, fontos rehabilitáció vár rád Arronvilleben.

— Ah, mondtam tréfásan.  
— Egészen komolyan mondom.  
— Nos, ez már döntő rám nézve.  
A szállóban kocsija volt a barátomnak. Pár perc alatt be volt fogva. Indultunk Arronvillebe. A nap szép volt; a vidék büszkén tárta ki gazdagságát és kiváló változatosságát, melylyel

Oise megye különösen meg van áldva. A földmivelők üdvözöltek bennünket, a vetések hasonlóképen, miközben a kocsiunk valóságos zeneelőadást rendezett az ostorával.

Ez élénkség és ez öröm közepette érkezünk meg, vagyis inkább szállottunk le Arronvillebe, mert a falu egy domboldallal fekszik. A fogadtatás, melyben a barátom portáján részesültünk, a legkedvesebb benyomást tette rám s egész otthonosan éreztem utána magamat az új környezetben.

Miután a házat, udvart, kertet bejártuk, barátom kivitt a közeli lápot megnézni. Ringóringó arany kalászokkal ékes földek közt vitt el az utunk, majd vén fűzfákkal szegélyezett uton haladtunk tovább, melynek egy kanyarulatánál hirtelen előtűnt terült el a lép roppant kiterjedésében, sűrű nádverdől benőve, mely titokzatosan bólogatott, susogott a szélben.

Eléptünk a nádsorok előtt, mint valami tábornokok, akik szemlét tartanak s az előttünk elnyuló csatasor magatartása kifűző volt. Feje fölött éles, tiszta levegő, a lábánál csillogó víz s rajta a vízi liliumok virágai, megannyi nagy me-rengő szemekhez hasonlóan.

Itt-ott egy-egy gém avagy kánya szállt föl a nádashól, melynek sűrűjéből a dobosgém bömbölése hallatszott, a nádveréb s a barázdabillegető vídám caicseregésével párosulva. Nagyon mulattatott az apró zöld békák ugrándozása is,

Az állandóan csapon tartott

Szent-István sörön

kivül kapható naponta friss

müncheni Spatenbräu

Marcoín Jenő kaszinó-vendéglősnél.

állandó választmány javaslatát pártolta, dr. Annau Ernő, ki az egész választás jóváhagyása mellett szólal fel s dr. Vinczevidy Ernő előadó, ki annak idején a vizsgálatot vezette, az előadó javaslata értelmében nagy többséggel, a következő határozatot hozta: A Németelemen 1908. évi január hó 17-én megtartott általános tisztújítás alkalmával történt községi pénztárnoki választást megsemmisíti, a többi összes állásokra vonatkozó választásokat pedig helyben hagyja.

#### Kisebbségek.

Sokkal rövidebben végzett a közgyűlés a beodrai bíróválasztás ellen beadott fellebbezéssel, helyben hagyván a választást.

Nagybecskerek városnak azt az ismételt határozatát, hogy Bányai Zoltán, volt városi irnoknak egy évig nem adja meg a fizetését, az állandó választmány elvi szempontból feloldásra javasolja.

Dr. Perisics Zoltán kéri, hogy az áll. választmány javaslatával szemben hagyassék jóvá a város határozata.

A közgyűlés azonban az áll. választmány javaslata szerint dönt.

#### A cséplési szabályrendelet.

Sürgősségi indítvány folytán ezután Szilágyi Albert tb. főjegyző előadta a cséplési szabályrendelet módosítását, melyet annak idején bővebben ismertettünk.

Az ügyszó többben szóltak hozzá.

A felelősség tételénél dr. Annau indítványozta, hogy a tűzoltó főparancsnoknak is adassék meg a felelősségi jog. Poroszkay Béla főjegyző és Jankó Ágoston alispán felszólalása után ezt az indítványt elvetik.

Dr. Várady Imre indítványozza 1. hogy a kérvényezés csak egyszer történjék s ha változás nem történik, ne ismételtessék évről-évre; 2. hogy a 2-3 koronás díj ne évente legyen fizetendő, hanem csak kérvényezés esetén s olyképp, hogy 15 hold termése után 2, csak ezen felül 3 korona; 3. a telek minimuma ne legyen szabályrendeletileg megállapítva, csak a tüzeltávk; 4. birtokon kívül végrehajtható legyen a szabályrendelet még ez év folyamán.

Jankó Ágoston alispán részletesen foglalkozott Várady indítványával, pontonként kimutatta annak keresztülvihetetlenségét. A közgyűlés zajos helyeslése mellett rámutat arra, hogy a módosított szabályrendelet különös tekintettel volt a gazdasági és tűzbiztonsági érdekekre. Az azonnal való életbevitelt nem helyesli, mert nem akarja meggátolni, hogy valaki jogorvoslattal élhessen.

Dr. Annau indítványozza, hogy attól, ki a

melyek rémülve vetették megukat közeledtünkbe a vízbe.

Sokáig elnéztem ezt a nádrengeteg, mely Arronville, Berville és Amblainville községek közt zöld erdővel segítve elterül s melyből háromszögben nyulak föl az említett falvak karsu tornya. Elragadtatómat nem bírtam elfojtani.

— Valóságos költészetet lehel ez a darab föld, — mondtam a barátomnak, — de azt hiszem, hasznát is hoz a tulajdonosainak, — tettem hozzá.

— Meghiszem azt, — mondta a barátom furcsán nevetve. — Szeretnéd tudni, mit csinállok én ezzel a láppal?

— Bizisten, igen.

— Nos, megmondom. De készülj egy kis kiábrándulásra.

— Ördögbe!

— Nézz meg jól!

— Nézelek!

— Kinek tartasz te engemet? De jobb, ha megmondom tőled, hogy ki vagyok.

— Ugy-ugy!

— En... én hirudicultivator vagyok.

Titokzatos rémülettől elfogva tekintetem rá.

— Hi-ru-di-cul-ti-va-tor? ismételttem.

És felézni iparkodtam emlékezetemben összes gimnáziumi latin tudományomat, hogy e titokzatos szó értelmét kibájozzam.

A barátomnak kellett segítségemre jönni, mit bizonyos maliciával meg is tett.

— Látom, mondta, hogy világosabban kell beszélnem... Tudd meg tehát, kedves barátom, hogy pióca tenyésztőnél vagy.

— Juji! mondtam akaratiannul és egyet ugorva.

Az idegeim bámulatosan ingerlékenyek voltak fiatal koromban.

A barátom úgy látszik, nem vette észre felkiáltásomat és folytatta a magyarázatát.

tűzbiztonsági intézkedéseket nem tartja be, a cséplési engedély elvonható legyen.

Poroszkay indítványozza, hogy hagyják ki a bélyegre vonatkozó pontot.

Botka Béla főispán hangsúlyozza, hogy abban az esetben, ha nem ismétlik évente a vizsgálatot, a szomszédot megfosztjuk a jogorvoslattól.

A közgyűlés a szabályrendeletet Poroszkay módosításával elfogadja.

#### Az orlováti kölesön.

Hosszabb vita támadt Orlovát községének azon határozata körül is, melylyel egy 40.000 koronás kölesön felvételét mondta ki.

Gligorijevits János ellenzi a határozat jóváhagyását. Tóth István és Erdőgh Virgil előadó a jóváhagyás mellett érvelnek s a közgyűlés is ily értelemben határoz.

Közgyűlés vége fél 1 órakor.

A jegyzőkönyvet április 4-ikén hitelesítik. Jegyzőkönyvhitelesítők: dr. Klein Mór, Mayer Rezső, dr. Milloss Aurél, dr. Annau Ernő.

## HIREK.

#### Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap regeli 8 órától kezdve 1/4-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 10 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/4-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Április 5. A köz- és magántisztviselők egyesületének közgyűlése.

Április 11. Jótékony nőegylet közgyűlése.

Április 13. Közig. bizottsági ülés.

Május 7. Tavaszi közgyűlés.

— A tavaszi rendes közgyűlés. Torontálvármegye törvényhatósága mai rendkívüli közgyűlésén a tavaszi rendes közgyűlést május 7-ikére tűzte ki.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatási miniszter Niesz Ferenc áll. el. iskolai tanító a pancsovai tanfelügyelői kirendeltséghez szolgálat-tételre áthelyezte.

— A gyermeknap. Az idő ezuttal ellensége lett a gyermeknek. A mai gyermeknapot ugyanis elmosta az eső, a sár s a szép külsőségek, az utcai gyűjtés elmaradt. A díszes sátrk, amelyek körül máskor élénk, mozgalmas élet uralkodott s amelyek alatt az asszonyok és lányok bájos serege gyűjtötte az utcai járó-kelő közönségtől a filléreket, a mai gyermeknapon, a vármegye háza kapujában buslakodtak árván. Az eső folytán a

— Pióca... a hirudó családból... a gyűrtösök osztályából.

— Hadd el, az égre kérlek!

A barátom könnyedén vállalt vont.

— Ugyan, mondta, hát te is elítéletekkel vagy tele, mint a többiek!

— Mit akarsz? A nevelésben olyan volt, mint általában a párisiaké. A pióca képe elválaszthatatlan előttem a vénasszonyok és a borbélyok ablakaival, hol papírossal leköttött üvegekben másként, összehúzódnak meg kinyulnak ezek az apró fekete állatok!

— Gyerekség! Gyöngöcsög!

— És aztán, ha mindent meg kell neked mondanom, egy visszaemlékezés erősít meg előttem, mint ahogy te nevezted. Champfleurynek van egy „Beteg polyéca” című pantomimája. Ebben a polyéca az ágyán elnyulva felhasználja a pillanatot, amint az orvos háttal fordul felé s felkapja a piócás üveget s ezer arcintorítás közt egymásután szedi ki és nyeli el a piócákat. Elképzelheted! É jelenetnek a komikuma sohasem volt képes elfojtani bennem az undort s a bonyomást, mely megmaradt utána, ma is él bennem, mint az első napon.

— Nos, erre igazán nem voltam elkészülve, mondta a barátom nevetve.

— De hát mivel táplálsz a piócaidat? kérdeztem.

— Lóval, mint mindenki. Összevásárolom az agyoncsigázott vén gebéket, megmentem őket a kizsákolótól, sőt a piócáim által sokat ki is gyógyítok lábészabájától és más bajából.

A barátom aztán érdeklődést igyekezett bennem keltetni a pióca tenyésztés iránt s megnyerni ennek a jól jövedelmező iparágak. Nem hallgattam rá. Pedig hát talán ezzel elszalasztottam a szerencsémemet! (V. S.)

Charles Manselot.

gyermeknap rendező-bizottsága az utcai gyűjtést tehát bizonytalan időre elhalasztotta. Remélhetőleg az idő csakhamar kedvezni fog a szegény elhagyott gyermekeknek.

Mára csak a kereskedők és iparosok üzletei szolgálhattak a gyermekvédelemnek s este a Korona-szállodában tartandó kabara jövedelme hoz filléreket a gyermekeknek. A kereskedőktől és iparosoktól a gyermeknap adományokat gyűjtővek mellett április 4-ikén szedik be a liga hölgyei, akiket a rendező-bizottság ez uton kér a gyűjtésnek április 4-ikére való foganatosítására. A gyermekvédő liga nagybecskereki fiókjának rendező-bizottsága egyben föltéri a közönséget, hogy adományokkal támogassák a ligát. Adományokat elfogad az egyet s azok Szilágyi Albert titkárhoz küldendők.

A mai nap folyamán a gyermeknap javára a következő adományok folytak be: Poroszkay Béla 1 kor., Melkuhá Dezsőné 5 kor., Boróczy Dezső 2 kor. 8 fillér.

— Uj vasutak a délvídeken. A kereskedelemügyi miniszter az oravica—németbogsán—resicabányai helyi érdekű vasút részvénytársaságnak az építés alatt levő vasút vonalának Kakova állomásától Nagytikvány, Székás, Zsurzsova és Gornja községek érintésével Krassova községig vezetendő vasútvonalra az előmunkálati engedélyt megadta. A kereskedelemügyi miniszter a zeebely—lieblingi helyi érdekű vasút részvénytársaság részére vasútvonalának Liebling végállomásából Káragólag Cserna község érintésével Sipet községig vezetendő vasútvonalra az előmunkálati engedélyt megadta.

— A budapesti újságírók egyesülete, mint fővárosi levelezőnk jelenti, Herczeg Ferenc elnöklésével tegnap tartott választmányi ülésén foglalkozott lapunk segédszerkesztőjének Somfai Jánosnak ismeretes sajtóügyével. A választmány elhatározta, hogy Somfai ügyét magáévá teszi és Somfai büntetésének elengedéséért küldöttségileg tisztel meg az igazságügyminiszternél.

— Zákó főispán bucsuja. Verséről jelentik: A város törvényhatósági bizottsága tegnap délután rendes havi közgyűlést tartott, amelyen sajnálattal vették tudomásul Zákó Milán főispánnak állásáról való távozását. A közgyűlés bizalmát fejezte ki a távozó főispánnak, akinek sikerült hét évi főispáni működése alatt a verségi nemzetiségeket megbékíteni. A közgyűlés elhatározta, hogy Zákó főispánnak bucsuzó iratát, amelyet a városhoz intézett, a magyar, német és szerb nyelvű helyi lapokban egész terjedelmében közölni fogja.

— A jegyzők és orvosok nyugdíjgyűlésének egyesülése. A torontálvármegyei orvosok nyugdíjgyűlése, mint értesülünk, az iránt tett lépéseket, hogy fuzionáljon a vármegyei jegyzői nyugdíjgyűléssel. Mint értesülünk, az ügy folyamatban van, jelenleg a vármegyei törvényhatóság elbírálása előtt áll s a törvényhatóság módját keresi annak, hogy a fuzió lehetővé legyen.

— A délmagyarországi tanítógyűlés. A Délmagyarországi Tanítóegylet ez évi közgyűlését július hó első felében tartja meg Nagyszombatban. Hogy a délvídeki városok közönsége méltányolja a tanítószolgálat munkálkodását, azt az is bizonyítja, hogy három helyről is kapott az egylet meghívást a közgyűlés megtartására. Az egylet azonban az első, a nagyszombatból meghívást fogadta el.

— A torontál tüdővészellenes egyesület. A torontálvármegyei tüdővészellenes egyesület a múlt hó 20-án megtartott évi rendes közgyűlésén azt határozta el, hogy az egylet működését intenzívebbé teszi, mert végre is ideje már, hogy az erő- és anyaggyűjtésen kívül tulajdonképpeni céljának, a tuberkulózis ellen való küzdelemben aktíve is részt vegyen. Evégett szükséges az egylet eddigi sablonos szervezetét a kitűzött célnak megfelelőleg módosítani s az egylet el is fogadta Jankó Ágoston alispán ily irányú indítványát s az alapszabályok a kitűzött célnak megfelelő átalakítására külön bizottságot küldött ki. Ezzel dr. Vinczevidy Ernő vármegyei főjegyző az egylet működésének sikere érdekében vármegyei szabályrendelet kidolgozására vállalkozott. Mint értesülünk, a munkák serényen folynak és a kiküldött bizottság sűrűn ülésezik s a munkák készülőben vannak.

— Temetés. Tegnap délután kiséték utolsó útjára nagy részvét mellett elhunyt köztisztviselő polgártársunkat, Baaden J. Lénárdot. A temetésen, melyet Magyary Pál pápai kamarás plébános végzett nagy segédlettel, a gyászoló családon kívül számos testület és egylet küldöttsége és nagyszámu közönség vett részt.

MIT

hogy egész csakis a tásványvíz ellen, hanem is, mint ty elismerő ny visnél, sőt a szerezhezz füzele ingy

**A vasárnapi licealis előadásra, a mely** alkalommal a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület a kuruc-világot fogja bemutatni gyönyörű vetített képekkel, jegyek már ma kaphatók Mangold Lipót könyvkereskedésében. A helyárak a következők: földszinti és első emeleti páholy 4 kor., másodelemti páholy 1 kor. 30 fillér, földszinti zártzék az első három sorban 1 kor., a 4-7 sorban 60 fillér, a többi sorok 40 fillér. Diák hely 40, karzati ülő 30, álló 20 fillér.

**Baromfi-tenyésztő egyesület** Ernesztházán. Mint Ernesztházáról írják lapunknak, ott a múlt héten megalakult az „Ernesztházi Baromfi- és Házinyúltenyésztők Egyesülete” körülbelül 50 taggal. Elnöknek Ollinger Jánost, alelnöknek Griffaton Józsefet választották meg egyhangúlag. Az egyesület célja a fenti tenyésztési ágak iránti kedvet és az ismereteket terjesztani és a termékeket értékesíteni.

**Halálozás.** Mint részvétel értesülünk, Klein Hermann helybeli liszt- és terménykereskedő múlt éjjel 58 éves korában meghalt. Az elhunytat ma vittek örök nyugalomra nagy részvét mellett.

**Törökkanizsa földvásárlása.** Törökkanizsa községének képviselőtestülete a napokban rendkívüli közgyűlésre ült össze. A gyűlésnek egyetlen tárgya volt a Budsákon létező Gerdetz-féle föld megvétele. Gerdetz Lyubomir képviselője ugyanis olyan ajánlatot tett a községnek, hogy a körülbelül 200 hold földet holdankint 940 koronáért eladná a községnek, úgy, hogy ezzel a vétellel ki volna fizetve a tanya és összes épületeivel. A közgyűlés elvben kimondta, hogy a földvétel ellen nincsen kifogás, azonban a vételár ellen hallgatott kifogás Egyelőre tehát az ment határozatba, hogy 10 tagú bizottságot küldött ki a közgyűlés, hogy az eladóval a vételár megállapítása végett lépjen érintkezésbe s tegyen a közgyűlésnek 30 nap alatt jelentést az eredményről.

**Lefejezte a vonat.** Németcernyáról jelentik, hogy a napokban Pálinkás Ferenc odaváló lakost a zombolya-nagybecskereki keskenyágú vasút este 9 órakor érkező vonata elgázolta. A mozdony a fejét vágta le a szerencsétlen embernek, a kit a késő esti órákban találtak fel. A mozdonyvezető állítása szerint a községhez közel észrevette, hogy az említett időben a mozdonyt egyet zökkent, de azt hitte, hogy valami a sinre tett kavics okozta a zökkenést. Mint megállapították, Pálinkás részeg állapotban került a vasútra, ott elesett és így ment keresztül rajta a kis vonat.

**Előadás a gyermeknap javára.** Az Orsz. Gyermekvédő Liga gyermeknapja alkalmából s annak javára a temesvári színház elsőrendű tagjai: Ujváry Károly, közönségünk kedvence, Bardsos Irma, a temesvári színház primadonája, Falussy Pista, a temesvári színház komikusja. Ujváry Károlyné és Novák Ferenc, 1908. április 2-án Nagybecskereken a „Korona” nagyszínházban jótékonyan Elite-hangversenyt rendeznek. Ujváry és Bardsos személyei elég garancia arra nézve, hogy oly élvezetes és magas színvonalon álló estélyre van kilátás, mely minden további dicsegetést fölöslegessé tesz. A többek között előadják a „Parasztbecsület” teljes opera parádiáját. Az estély teljes bevételéből 5% a liganak jut. Előjegyzések már most eszközölhetők a Korona-szálló irodájában.

**Gyanua halál.** Radanov Zsiva nagybecskereki pspucos Zsófia nevű felesége március hó 21-én gyanus körülmények között meghalt. Az elhunyt holttestét ma exhumálták és delután törvényszéki felboncolták Benedek Jenő vizsgálóbíró, dr. Fialowski Béla, dr. Menckner Izidor és dr. Magyar Károly orvosok jelenlétében. Az ügyben a vizsgálatot a boncolás eredménye alapján folytatják.

**Rejtélyes tűz.** Mint Nagykikindáról jelentik, rejtélyes tűz foglalkoztatja az ottani rendőrséget. Tretyák Száva kihalmai gazdának a II. negyedi Gólya-utcában három háza van egymás mellett s tegnap hajnalban mind a három egyszerre kigyulladt. Mialatt a tűzoltóság az olási és mentési műveletekkel el volt foglalva s egy az udvaron álló polyvakazlat széthányt, a kazalban elrejtve 3 zsák lisztet, több zsák muharmagot, kukorica és cirokmagot találtak, míg a padlás teljesen üres volt. A rendőrség a rejtélyes tüztyűt átadta a kir. ügyészségnek, mely a legszigorubb vizsgálatot indította meg.

**Megbízható gyógykezelés.** Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfuvódásban, gyomorgöröcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-féle seidlitz-por” használatával rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kéréndő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (5)

**Színház, irodalom.**

**A Thalia megszűnt.** A Nagybecskereken is járt Thalia-Társaság, mely sok érdekes modern színművel ismertette meg a közönséget és jeles színészgárdát nevelt magának, mint egy hozzánk küldött hosszabb kommunikációban jelenti, megszűntette előadásait. Az utóbbi időben a hatóságok akadékoskodása miatt nem tudott a fővárosban hajlékot találni, a vidékre szorult, most pedig, mivel sajnos így sem boldogult, a jobb sorsa érdemes derék művésztársaság abbahagyta a hiábavaló küzdelmet.

**A „Husvétii zenealbum”** címen egy pompás kiállítású vaskos zenealbumot kapnak a jövő héten a „Zenélő Magyarország” előfizetői teljesen ingyen, mely album 20 legdivatosabb zeneműveletet tartalmaz, a legjobb nevű magyar és külföldi zeneszerzők műveiből. Az albumban előfordul 20 zenedarab külön vásárolva 40 koronáért szerezhető csak meg. Az albumot ingyen csakis féléves előfizetők kapják meg. Az ép most megjelent 356 ik füzet a „Zenélő Magyarország”-nak a következő 3 jeles zeneszámmal tartalmazza: 1. „Népfölkelők indulója”, népszerű induló Linka Camillótól. 2. „Tenger csillóság”, műdal Loewe Károlytól, Györy Margit magyar szövegével. 3. Bihari János klasszikus „Requiem”, melyet fia halálára írt, zongorára Huber Sándor átirásában. Hat hasonló gazdag tartalmu zeneművet jár egy negyedévben 3 korona előfizetésért. Előfizetések a most folyó január-juliusi félévre a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához Budapest, VIII., József-körút 24. intézendők.

**TÁVIRATOK.**

**Országgyűlés.**

**A képviselőház ülése.** Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésének nevezetessége, hogy a házszabály-revizio első szakaszát megszavazták. A revizio ellenzői, főként a nemzetiségek rengeteg sok módosítást nyújtottak be, az elnök javaslatára a Ház azonban csak azoknak adta meg a zárószó jogát, akik egymástól ellenkező indítványokat tettek. Ilyen pedig mindössze négy volt, akik közül kettő nem jelent meg s így hamarosan szavazásra került a sor s az első szakaszt a Ház ezzel elintézte.

Az ülésen Justh Gyula elnökölt, aki zsfolt Ház előtt nyitotta meg az ülést. A napirend előtt Nagy György a házszabályokhoz szólalt föl s kifogásolta, hogy Rakovszky tegnap idő előtt berekesztette a vitát. Ugyancsak ezt kritizálták Maniu Gyula és Damján Vazul, az elnök azonban megmagyarázta, hogy ezt tegnap kellett volna mindjárt szóvá tenni s a beszéd ma már tárgytalan.

Következtek a záróbeszédok. Az elnök javasolja, hogy a záróbeszéd jogával csak azok élhessenek, akik egymástól különböző indítványt tettek. Ilyenek pedig: Lukács László, Mezőfi Vilmos, Maniu Gyula és Lengyel Zoltán.

A Ház az elnök javaslata értelmében határozott. Erre előbb Lukács László, majd Maniu Gyula elmondták záró beszédeiket, a maguk indítványa mellett érvelve.

Mezőfi Vilmos és Lengyel Zoltán nem voltak jelen az ülésen s így a zárószó jogától elestek.

Elnök most megállapította az indítványok fölött való szavazás sorrendjét. E szerint először Lukács László halasztó indítványa fölött szavaznak, azután Eitner Zsigmond módosítása fölött, majd Maniu, Lengyel és Mezőfi határozati javaslatai fölött.

Erre a kérdés föltevése körül indítványt vitát a balpártiak és a nemzetiségek. Maniu, Hoffmann, Farkasházy, Vlád, Hodzsa, Szekicsák másképp kívánják a szavazást, a Ház azonban az elnök mellett dönt s így végre következett az első szakasz fölötti szavazás.

A szavazás eredménye az, hogy Lukács László halasztó indítványát elvetették s az első szakaszt Eitner Zsigmond módosításával elfogadták.

Maniu, Lengyel, Mezőfi határozati javaslatait elvetették s ezzel az ülés véget ért.

**Kossuth Ferenc audienciája.**

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztertől ma délelőtt a képviselőház folyosóján a képviselők erősen kérdezték legutóbbi királyi kihallgatása felől. Kossuth kiterő választ adott s csak annyit mondott, hogy minden a legjobban ment és semmi különös dolog nem történt az audiencián.

**A katonai fizetésrendezés.**

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszélnek, a hét végén minisztertanács lesz, amelyen a katonaiszti fizetés rendezésével, valamint a katonai kérdésekkel foglalkoznak. A miniszterelnök a katonai kérdések dolgában a jövő héten Bécsbe utazik, hogy a katonai vezetőkörökkel tárgyaljon.

**Thaly Kálmán állapota.**

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Thaly Kálmánt, az őz tudóst ma délelőtt a vöröskereszt kórházban megoperálták s szeméről a szürke hályogot szerencsésen eltávolították.

**A Széchenyi pár Budapesten.**

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Széchenyi gróf és neje, Vanderbild Gladys tegnap este Budapestre érkezett. A pályaudvaron az érdekes párt néhány újságíró és a gróf bátyja fogadta. A pályaudvarról a gróf és neje a „Hungária”-szállodába hajtatott, majd innen Széchenyi gróf a Nemzeti Kaszinóba látogatott el, ahol elhalmozták ovációkkal.

**Tűz a budapesti egyetemen.**

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti egyetemen ma délelőtt veszedelmes tűz pusztított. Reggel ugyan eddig ismeretlen okból kigyulladt az egyetemnek egyetem-téri tetőzete s csakhamar leégett. A tűz tovább terjedését a tűzoltók megakadályozták.

**Milliók sikkasztás.**

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Madridból sürgönyzik, az állami letéptéptárnál több millió sikkasztást fődöztek föl. A vizsgálat folyik.

**Hármas kivégzés.**

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bonnból sürgönyzik, ott ma kivégeztek három horvát embert, akik egy vendéglőt és nejét meggyilkolták és kirabolták.

**MIT IGYUNK?**

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

Igyunk mohai Igyunk mohai Igyunk mohai Igyunk mohai

**ÁGNES-**

forrást, ha gyomor-, bél- és légesdhuranttól szabadulni akarunk. forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk. forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be. forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és oleó savanyúvíz; dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légesd- és húgyzervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségekkel is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vizet éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozata a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másféltíresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval feltöltött vízzel, sőt a szódavízzel is oleóbb; hogy az Ágnes-forrás vizet a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás lenásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskészítés. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

**Kedvelt borvíz!**

Határidő-üzlet.

Budapest, április 2. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

|                         |       |
|-------------------------|-------|
| Buza (áprilisra 1908.)  | 23.04 |
| Buza (májusra 1908.)    | 23.20 |
| Buza (októberre 1908.)  | 19.50 |
| Rozs (áprilisra 1908.)  | 21.40 |
| Rozs (októberre 1908.)  | 17.34 |
| Zab (áprilisra 1908.)   | 14.88 |
| Tengeri (májusra 1908.) | 12.98 |

211/1908. sz. A csenei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontá vármegye csenei járásához tartozó és elhalálozás folytán megüresedett németi községi jegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900:XX. t. c. 3. §-ában, illetve az 1883: I. t. c. 6 §-ában körülírt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket 1908. évi április hó 18. áig a csenei szolgabírószákhoz nyújtsák be.

Javadalmazás: 1. Törzsfizetés az állam részéről adandó kiegészítéssel 1600 kor. 2. Utó- és napidíj-átalány 100 kor. a járáson belüli utazásra. 3. Természetbeni lakás a község házában, melléképületekkel együtt és az ahhoz tartozó kert, udvar hasznélvezete. 4. 4 drb. nagy szarvasmarha szabad legeltetése. 5. 16 kbm. tűzifa, a jegyzői lakhoz szállítva. 6. Magánmunkálatok után a szabályrendeletileg megállapított díjak.

Csene, 1908. évi március hó 30.

341-33 Sztojanovics, tb. főszolgabíró.

A nagybecskereki kerületi munkásbiztosító pénztártól. 765/1908. szám 348-1.1

Pályázati hirdetmény.

A nagybecskereki kerületi munkásbiztosító pénztár pályázatot hirdet 2800 kor. évi fizetéssel javadalmazott ügyvezető-igazgatói állásra, a megválasztott titkári teendőket is köteles lesz végezni, és egy 1200 kor. évi fizetéssel javadalmazott ellenőrzői, egyúttal beteglátogatói állásra.

Pályázni kívánók fedhetlen előéletüket igazoló okmányokkal kellően felszerelt sajátkezűleg irt folyamodványukat a pénztár igazgatóságához címezve, legkésőbb folyó évi április hó 21-ig adják be. Az utóbbi állásra a német és szerb nyelv bírása előnyben részesít. A díjazás végleges megállapítása, valamint az állásban való véglegesítés az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár jogkörébe tartozik.

Nagybecskerek, 1908. évi március 31.

Steyer Fülöp, Szöllőssy Károly, titkár. elnök.

Teljesen elkülönített

butorozott

garçonlakás

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7.

27-x.44

Kämpfner Dániel

mechanikus NAGYBECSKEREK,

József-Főherceg-utca 5., a nagyhidnál.

Elvállalok házi csengőgyűjtők és házi telefonok berendezését.

Kerékpárok, írógépek, varrógépek, gramofonok, kötőgépek javítását

és mindennemű a szakmába vágó munkákat szavatolás mellett pontosan elvégzek.

Házicsengőgyűjtők fentartását évi általán ellenében eszközölöm.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

|  |                      |
|--|----------------------|
| Egy szelvény 3-10 m. hosszú teljes férőruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak | 1 szelvény 7 korona  |
|  | 1 szelvény 10 korona |
|  | 1 szelvény 12 korona |
|  | 1 szelvény 15 korona |
|  | 1 szelvény 17 korona |
|  | 1 szelvény 18 korona |
|  | 1 szelvény 20 korona |

Egy szelvényt feleke szalonruhához 20.-K.-ért, szintig felöltözöve, turistaládán, selyemkagarni stb. stb. gyári áron kuld a mint megfizethető és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve. Az előnyök, a melyeket a magányvő élvez, ha szövetségét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piácon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

503/1908. sz. Egres község előljáróságától.

Arverési hirdetmény.

Egres község határában, a Maros jobb és bal partján fekvő „Vaos” nevű területen törvényesen gyakorolható

vadászati jog

1908. évi május hó 15-től 1913. évi május hó 15-ig egymás után következő 5 (öt) évre Egres község házában 1908. évi április hó 10-én d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe fog adatni.

Ezen vadászterület azért adatik ki bérbe csak 1913. évi május hó 15-ig terjedő 5 évre, mert akkor jár le a többi községi vadászterületek bérlete is és mert ezt a m. kir. belügyminiszter 14283/1896. sz. határozatával megengedi.

Az árverési feltételek Egres község jegyzői irodában megtekinthetők.

Egres, 1908. évi március hó 30.

347-1.1 Községi előljáróság.

345-2.2

Meghívó.

A Nagybecskereki Önkéntes Tűzoltótestület az 1908. évi április hó 12-én d. u. 3 órakor a városháza nagytermében tartandó

rendes évi közgyűlésére

a pártoló és működő tag urakat ezennel tisztelettel meghívja

az elnökség.

Haszonbérbe vétel.

4-500 hold jóminőségű szántóföldet

(esetleg idele vetéssel együtt)

Nagybecskerek közelében, vagy ha távolabbi fekvésű: vasuti állomás közelében levőt, hosszabb időtartamra is haszonbérbe veszek. Cím a kiadóhivatalban.



340-3.3

A ki szép akar lenni,

használja egyedül a Hajós-féle

aradi ibolya-cremet,

mert a világ minden részéből jövő hálaíratok legjobban bizonyítják, hogy

ennel jobb szépitőszar nem létezik.

Szeplő, májfolt, bíbires, bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot — varázsszerű gyorsan eltüntet. —

= Egy tegely ára 1 korona. =

Vigyáza! Csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessenék kérni és vásárolni.

Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában, ARAD.

Főraktár: Nagybecskereken,

MELKUN DEZSŐ drogeriájában.

Továbbá minden gyógyszerárában, illatszertüzlet és drogeriában.

324-20.3)

ELSŐ NAGYBECSKEREKI SZAPPANGYÁR

Alapítva 1880. Gyárt mindennemű mosó-, házi- és pipere-szappanokat, faggyu, templom és viaszgyertyákat, legolcsóbb napi árak mellett. Mintázott ajánlatok ingyen. Telefon 170.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.